

6 Μαρτίου 2017

Κατοχικά έργα και σύγχρονα παράπονα (Γέροντας Γαβριήλ Διονυσιάτης, Προηγούμενος Ι.Μ. Αγίου Διονυσίου, Αγίου Όρους († 1983))

/ [Πεμπτούσια](#)

Σεπτέμβριος του 1941. Εκ των στρατοπέδων της Γερμανικής Κατοχής, και ιδίως του «Παύλου Μελά» Θεσσαλονίκης, αι αποδράσεις επληθύνοντο καθ' ημέραν και νύκτα τη βοήθεια του Ελληνικού υπηρετικού προσωπικού.

Οι πλείστοι των δραπετών ήσαν Νεοζηλανδοί στρατιώται και Κύπριοι εκ των αιχμαλωτισθέντων κατά την μάχην της Κρήτης, και μερικοί, ιδία αξιωματικοί, Άγγλοι.

Τους τοιούτους, μη γνωρίζοντας διόλου την χώραν, καθωδήγουν ειδικοί πράκτορες της μετέπειτα Εθνικής Αντιστάσεως, και ως προσφορώτερον τόπον αποκρύψεως επί τινα καιρόν υπεδείκνυον τας Χερσονήσους της Χαλκιδικής, και ειδικώτερον το Άγιον Όρος, ίνα εκείθεν ευκολώτερον έπειτα διεκπεραιούνται εις την Μέσην Ανατολήν διά Τσεσμέ και Αϊβαλί.

Φωτο: Σπύρος Δρόσος

Ο πληθυσμός της Χαλκιδικής εξ ολοκλήρου σχεδόν αγροτικός και ειθισμένος εις τον τομέα αυτόν της Εθνικής δράσεως από τον καιρόν του «Μακεδονικού Αγώνος», οπότε το πλείστον των ανταρτών εισήρχετο διά των παραλίων της Χερσονήσου και προωθείτο με τα απαραίτητα υλικά προς το εσωτερικόν υπό μορφήν αγωγέων και εμπορευμάτων, χωρίς να λαμβάνη υπ' όψιν του τας διαταγάς της «Φελντ Κομαντατούρ» (Γερμανική Διοίκησις κατοχής) και της «Γκεστάπο», διηκόλυνε την από τόπου εις τόπον μετάβασιν των δραπετών κατά θαυμάσιον τρόπον.

Η μεταμφίεσις ήτο εύκολος, αλλά το χρώμα και το ανάστημα πολύ προδοτικά. Εις το πρώτον οι Νεοζηλανδοί μικρόν τι διέφερον από τους Έλληνας χωρικούς, ηλιοκαείς και αυτοί και επί τετράμηνον ήδη ταλαιπωρημένοι εις τα στρατόπεδα αιχμαλώτων. Οι Άγγλοι όμως ήσαν ευκολογνωρίστοι, και παρίστατο ανάγκη να τους βάφουν οι χωρικοί τα μαλλιά με καραμπογιά (θειϊκόν σίδηρον) και να τους φορούν τα φαρδύπλατα παντελόνια της Μακεδονίας, κοινώς μπενοβράκια, δια να χάνεται κατά τι το ύφος των.

Οι πατέρες της Μονής Διονυσίου ήσαν οι πλείστοι στο τρύγημα των αμπελιών εις Μονοξυλίτην και μαζί των και ο Ηγούμενος. Μεταξύ δε των εργατών ήσαν κατ' αρχάς 4-5 Νεοζηλανδοί, και εν τω μεταξύ ήρχοντο και άλλοι ημέραν παρ' ημέραν από τον δρόμον της Ιερισσού.

Επειδή όμως περνούσαν εν τω μεταξύ από θαλάσσης και Γερμανοί, οι οποίοι πληροφορούμενοι από ιδικούς μας, ότι γίνεται τρύγος σταφυλών, ανέβαιναν και εκείνοι στο Μετόχι και στα αμπέλια, αναγκαζόμεθα να προωθούμε μερικούς αναλόγως των νέων αφίξεων.

Ένα εσπέρας μετά το φαγητόν, καθήμενοι στον ξενώνα (αρχονταρίκι) με το τζάκι της φωτιάς αναμμένο, διότι είχε βρέξει την ημέραν, βλέπαμε δύο τοιούτους Ζηλανδούς να εισέρχωνται εις την τράπεζαν του φαγητού κατάκοποι και νηστικοί, αλλά και πολύ στενοχωρημένοι.

Με τα ολίγα αγγλικά ενός εργάτου εμάθομεν παρ' αυτών, ότι εις απόστασιν ώρας και πλέον άφησαν έναν αξιωματικόν Άγγλον, τραυματίαν εις το πόδι, και ότι από το τραύμα και την κόπωσιν και την πείνα αδυνατεί να βαδίση.

Εσκέφθημεν ότι έπρεπε οπωσδήποτε να τον φέρωμεν στο Μετόχι, διότι εν τω μεταξύ ήρχισε πάλιν να βρέχη. Ετοιμάσαμε προς τούτο το καλύτερον ζώνον, αλλ' οι ελθόντες μάς επληροφόρησαν, ότι το μεγαλύτερο τραύμα είναι εις τον ένα γλουτόν, διαμπερές εις τα μαλακά, και το άλλο εις τον έτερον γλουτόν επιπόλαιον, αλλά και αυτό ανοικτόν, ανεπούλτων, και ότι δεν δύναται να καβαλικεύση επ' ουδενί λόγω, μας συνεβούλευσαν δε και υπεδείκνυον διά σχημάτων το πλείστον, ότι διά φορείου τέσσερις άνδρες θα ημπορούσαν να τον φέρουν και πολύ δύσκολα. Ευρέθη αντί φορείου μία καζάκα, από αυτάς πού μεταφέρουν στα χωριά πέτρες και λάσπες δύο άνθρωποι, αλλά μόλις την είδαν οι Ζηλανδοί, ήρχισαν να γελούν χωρίς να θέλουν, και διά παντομίμας μας έδωσαν να εννοήσωμεν, ότι ο άνθρωπος ήτο δύο μέτρα υψηλός το ανάστημα.

Ηναγκάσθημεν να προσθέσωμεν μακρύτερα ξύλα διά την άρσιν του αρχηγόνου φορείου, και έτερα τέσσαρα σανίδια ένθεν και ένθεν, και με τον Ηγούμενον επί κεφαλής έτεροι δύο Μοναχοί εκ των νεωτέρων και τέσσερις εργάται ξεκινήσαμε προς το μέρος της στάσεως του τραυματίου, βοηθούμενοι από δύο ηλεκτρικούς φανούς της τσέπης.

Μετά μίαν ώραν τον ευρήκαμεν σχεδόν ναρκωμένον από την πείνα και το κρύο. Τον σηκώσαμε, του δώσαμε κατ' αρχήν ολίγον ούζο, και αφού συνήλθε, λίγα σταφύλια και τυρί, τα οποία έφαγε μετά βουλιμίας.

Εκ των Μοναχών, ο ένας Κρητικός, πολύ αστείος, μόλις τον είδε ξαπλωμένον, άρχισε να σιγοψάλλη κάτι ακατάληπτον, εις το κρητικόν γλωσσικόν ιδίωμα, και εις επίπληξιν του Ηγουμένου να σιωπήση, διηγείτο εις τους άλλους, έως ότου φάγη τα σταφύλια και το τυρί ο Άγγλος, το ανέκδοτον, ότι στην Πατρίδα του, όταν πεθάνη κανείς ηλικιωμένος, παίρνουν μοιρολογίστρες και τον κλαίγουν συνθέτοντας και αυτοσχέδια δίστιχα, σχέσιν έχοντα με την παλληκαριά του, τα πλούτη, τας αρετάς του, και η αμοιβή των τοιούτων γυναικών είναι ως επί το πολύ εις είδος, και ιδίως εις κουκιά, των οποίων γίνεται μεγάλη κατανάλωσις εις φαγητά.

(συνεχίζεται)